

Tweede Kamer der Staten Generaal
Leden van de vaste Kamercommissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Betalingsgegevens
ING Bank NL55INGB0677921845
KvK Den Haag 27177094

Behandeld door
Jamila Bakkers
Tel. 070-3737155
E-mail j.bakkers@knmp.nl

Datum 6 maart 2019
Ons kenmerk GKN 20190111 MK
Betreft Arbeidsmarktbeleid in de zorg

Geachte leden van de vaste Kamercommissie VWS,

De uitdagingen op het terrein van de arbeidsmarkt in de zorg staan bij uw commissie scherp op het netvlies. Dit onderwerp heeft u ook zeer terecht tot één van de thema's benoemd waarin u uw kennispositie versterkt. In Nederland kennen immers alle zorgsectoren forse opgaven om de juiste zorg ook in de toekomst te kunnen blijven verlenen. De openbare farmacie vormt daar geen uitzondering op. In de aanloop naar uw aanstaande Algemeen Overleg Arbeidsmarkt in de zorgsector geeft de KNMP u graag een aantal aandachtspunten mee.

Meer kiezen voor farmaceutische zorg

De zorg rondom de beschikbaarheid, toepassing en het gebruik van geneesmiddelen neemt de komende jaren verder toe in omvang en complexiteit. Het apotheketeam levert als meest laagdrempelige zorgverlener dagelijks optimale farmaceutische patiëntenzorg. Het is dan ook van groot belang dat er voldoende gekwalificeerd personeel is dat kan inspelen op deze toenemende en meer complexe zorgvraag.

De trend is echter dat steeds meer openbaar apothekers niet werkzaam worden in de openbare apotheek en een deel verlaat zelfs de openbare farmacie.¹ De belangrijkste reden hiervoor is dat de werkzaamheden in de uitoefening van hun vak worden overschaduwed door de dagelijkse realiteit van een hoge werkdruk door administratieve lasten, het oplossen van tekorten en zelfs agressie tegenover het apotheketeam. Uit het rapport van het Capaciteitsorgaan blijkt dat maar liefst 8,5% van de openbaar apothekers langer dan drie maanden niet werkzaam is geweest vanwege ziekte/burn out. Met de verwachte verdere toename van geneesmiddelentekorten en de toenemende hoeveelheid beschikbare en te beoordelen informatie is het des te meer zaak:

om bedrijfsmatige activiteiten te vereenvoudigen en de administratieve lasten te verminderen. Zo kunnen meerjarige afspraken bij contracten met zorgverzekeraars helpen bij het creëren van rust. Ook meer uniformiteit in de werkwijze bij zorgverzekeraars draagt daaraan bij. Bijvoorbeeld in het geval van geïmporteerde geneesmiddelen bij tekorten.

Perspectief voor vervolgopleiding openbaar apotheker

Om aan de toekomstige groeiende farmaceutische zorgvraag te kunnen voldoen zouden jaarlijks minimaal 185 tot 210 apothekers moeten instromen in de vervolgopleiding tot openbaar apotheker. Dat blijkt uit de raming van het Capaciteitsorgaan. Het gat met de huidige instroom van de 120 instromende apothekers in de vervolgopleiding is nu aanzienlijk. Daarnaast is de verwachting dat over 10 jaar 1/3 en over 20 jaar 2/3 van de beroepsgroep is uitgestroomd. Dat is kapitaalvernietiging en zorgt voor toenemende druk op de arbeidsmarkt.

¹ Raming Capaciteitsorgaan door Kiwa Carity (Openbaar Apothekers, Kenmerken van de beroepsgroep, 20 februari 2017).

Het is zeer van belang dat er perspectief is op (door)ontwikkeling van zowel apotheek als apotheker. Meer mogelijkheden tot promotie en een gedegen vervolgopleiding kunnen die perspectieven verbeteren. Daarmee wordt een bindende en aantrekkelijke factor tot stand gebracht wat weer stuwend effect heeft op de instroom in de vervolgopleiding.

Wij vragen u in dit kader om financiële ruimte te creëren voor de vervolgopleiding tot openbaar apotheker.

Ruimte voor beroepszekerheid

Binnen het apotheekteam neemt ook de druk op assistenten al jaar op jaar toe. Zo maakt bijvoorbeeld de uitleg van wisselende wettelijke regels en afspraken over vergoedingskwesties het werk steeds minder aantrekkelijk. Apotheken passen steeds meer interim-oplossingen toe waar structurele oplossingen noodzakelijk zijn. Zo bestaat bijvoorbeeld de noodzaak uitzendkrachten in te huren of de noodgedwongen sluiting van apotheken in vakantieperioden omdat vervangingsmogelijkheden ontbreken. Daarnaast zijn door de werkdruk in de apotheek ook zowel BBL- als reguliere stageplekken schaarser. Dit zijn factoren waardoor de aantrekkingskracht van de openbare farmacie ongunstig afsteken tegen andere sectoren. Het aantrekken van menskracht gaat gepaard met goede arbeidsvoorwaarden. Een hoeksteen van beroepszekerheden wordt gevormd door ruimte voor loon- en prijsontwikkelingen.

Wij verzoeken u de minister aan te sporen om zeker te stellen dat de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (OVA), die jaarlijks wordt vastgesteld ter indexering van budgetten en tarieven voor de stijging van de kosten van de arbeid, ook daadwerkelijk worden meegenomen door zorgverzekeraars in de contractering met apotheken.

Samenwerking en kansen

Bij apothekersassistenten is sprake van een groot aandeel vrouwen en deeltijdmedewerkers. Dat geldt ook in oplopende mate voor apothekers, waarbij het percentage naar verwachting zal oplopen van 54% vrouw naar 70%. Het ontbreekt aan voldoende perspectief op doorontwikkeling voor zowel apothekers als apothekersassistenten. De duurzame inzetbaarheid staat hiermee onder druk. Zorgbreed kan mogelijk uitwisseling tussen de assistenten in verschillende disciplines een verrijking betekenen. Dat kan er ook voor zorgen dat assistenten behouden blijven in de zorg, maar dan in een andere discipline.

Gezamenlijke vakken in het curriculum van opleidingen of een verkorte overstapopleiding zouden hierbij helpen.

De farmacie is een vakgebied waarin iedereen terecht kan. De taal van geneesmiddelen is een universele. Daarmee kan de branche ook een antwoord geven op de participatievraagstukken in onze samenleving. Mensen met accuratesse en goede betrokkenheid bij de patiënt zijn geschikt, onafhankelijk van herkomst. Het is zaak om die kans gezamenlijk om het netvlies te krijgen van de doelgroep. Dit begint in het voortgezet onderwijs en kent geen einde. Wij hebben een mooie carrière te bieden met grote maatschappelijke waarde. Het werk van het apotheekteam is van levensbelang en we vragen u daarom om onze aandachtspunten mee te nemen in uw Algemeen Overleg Arbeidsmarkt in de zorgsector.

Met vriendelijke groet,

Gerben Klein Nulent
Voorzitter